ПРАЛЕТАРЫ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМСАМОЛЬСКАГА І ПРАФСАЮЗНЫХ КАМІТЭТАЎ БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

ГАЗЕТА УЗНАГАРОДЖАНА ГАНАРОВАЙ ГРАМАТАЙ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БССР

1987
22
кастрычніка
чацвер

№ 27 (1548)

ВЫДАЕЦЦА З 1922 ГОДА

САРДЭЧНА ВІТАЕМ УДЗЕЛЬНІКАЎ ПЛЕНУМА МАСКОЎСКАГА РК КПБ!

Беларускі універсітэт ТЭЛЕТАЙП

«УЧОРА · СЁННЯ · ЗАЎТРА»

АРГКАМІТЭТ МЖК,

прымае заявы ад жадаючых удзельнічаць у конкурсе на права стаць кандыдатам у члены маладзёжнага жыллёвага комплексу. Апошні тэрмін падачы заяў — 27 кастрычніка (уключна). За даведкамі звяртацца ў камітэт камсамола супрацоўнікаў і выкладчыкаў (галоўны корпус, п. 306).

Ю. ПОЗНЯК.

МЕТАДЫЧНЫ СЕМІНАР

выкладчыкаў, якія працуюць на першых курсах савецкага і замежнага аддзяленняў, прайшоў на факультэце журналістыкі. На ім вялася размова аб арганізацыі вучэбна-выхаваўчага працэсу сярод першакурснікаў. Тэматыка выступленняў разнастайная: новы падыход да вучэбна-выхаваўчай работы, метадалагічныя асновы і адзінства тэарэтычнай і практычнай накіраванасці ў выкладанні лінгвістычных дысцыплін, сувязь тэорыі з практыкай пры вывучэнні курса «Уводзіны ў журналістыку», методыка выкладання замежных моў, асаблівасці метадычнай работы на І курсе.

А. НАРКЕВІЧ,
старшыня метадычнай камісіі факультэта журналістыкі.

НАВУКОВА-ТЭХНІЧНЫ ЧАСОПІС

«Экономические науки» адрасуецца выкладчыкам і студэнтам, навуковым работнікам і прапагандыстам. Цэнтральнае месца ў ім у 1988 годзе зоймуць артыкулы, прысвечаныя актуальным эканамічным праблемам.

Намечана працягваць дыскусіі аб паскарэнні навукова-тэхнічнага прагрэсу, аб тавара-грашовых адносінах пры сацыялізме, аб пераадольванні дагматызму ў палітэканоміі.

Уводзіцца спецыяльны раздзел «Эканамічная вучоба», які зацікавіць перш за ўсё прапагандыстаў і выкладчыкаў ВНУ. Студэнтам часопіс дапаможа ў падрыхтоўцы да экзаменаў і залікаў, напісанні курсавых і дыпломных праектаў, кантрольных работ па эканамічных дысцыплінах, а таксама навуковых дакладаў і рэфератаў.

С. ЯНЧАНКА,
прафесар,
член рэдкалегіі часопіса.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

Адбылося чарговае пасяджэнне бюро партыйнага камітэта БДУ імя У. І. Леніна. На ім разгледжана пытанне аб стане палітыка-выхаваўчай работы ў інтэрнатах і гатоўнасці іх да новага навучальнага года. Напярэдадні кампетэнтная камісія універсітэта азнаёмілася са станам выхаваўчай работы ў інтэрнатах, якая праводзіцца дэканатамі факультэтаў, грамадскімі фарміраваннямі, а таксама праверыла ступень гатоўнасці іх да засялення.

Не адкладваючы ў доўгую скрыню

У АДПАВЕДНАСЦІ з «Асноўнымі напрамкамі перабудовы вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі ў краіне» многія факультэты пры падтрымцы камітэта камсамола і прафкома студэнтаў універсітэта разгарнулі мэтанакіраваную работу па ўвядзенню ў інтэрнатах студэнцкага самакіравання. Яно дзейнічае ў інтэрнаце № 6 (ФПМ), паэтапна ўводзіцца ў інтэрнатах № 1 (гістфак) і № 4 (юрфак). Вядома, што самакіраванне садзейнічае разгортванню ініцыятывы і грамадска-палітычнай актыўнасці студэнцкай моладзі, якая значна знізілася ў апошнія гады.

Большасць факультэцкіх партыйных бюро фарміруюць камісіі, якія каардынуюць палітыка-выхаваўчую дзейнасць падраздзяленняў і арганізацый, займаюцца пытаннямі ўмацавання маральна-псіхалагічнага клімату, нагляднага афармлення інтэрнатаў. Значную работу ў гэтым напрамку праводзяць партыйныя бюро ФПМ, гістарычнага і хімічнага факультэтаў. У інтэрнатах № 1 і № 4 актыўна дапамагаюць створаныя з ліку пражываючых там камуністаў часовыя студэнцкія партгрупы.

Асноўную арганізацыйна-выхаваўчую работу ў інтэрнатах вядуць студэнцкія саветы. У інтэрнатах № 4, 6, 7 ужо ў пачатку навучальнага года яны разгарнулі рознабаковую дзейнасць па навядзенню санітарнага парадку, узялі кантроль над засяленнем, заняліся афармленнем інтэрнатаў да 70-годдзя Вялікага Кастрычніка, арганізацыяй адпачынку. Значную дапамогу аказваюць ім кіраўніцтва студгарадка, прафком студэнтаў БДУ, студэнцкія прафсаюзныя бюро гістарычнага, хімічнага факультэтаў, факультэта радыёфізікі і электронікі, дэканаты механіка-матэматычнага, геаграфічнага, юрыдычнага, гістарычнага факультэтаў.

Аднак азнаямленне камісіі са станам выхаваўчай работы і ступенню падрыхтаванасці інтэрнатаў да засялення дапамагло выявіць шматлікія недахопы.

Заўважана, што большасць дэканатаў, партыйных бюро і камітэтаў камсамола факультэтаў недастаткова працуюць па ўвядзенню ў інтэрнатах студэнцкага самакіравання. Гэта стала галоўнай прычынай пасіўнасці значнай часткі студэнтаў у пытаннях арганізацыі адпачынку, добраўпарадкавання свайго «другога дома». Асабліва хвалюе тое, што адсутнічаюць каардынацыя дзеянняў і кантакты паміж кіраўніцтвам і грамадскімі арганізацыямі факультэтаў, чые студэнты сумесна пражываюць у адным інтэрнаце. Недастаткова ўвагі ўдзяляецца рабоце студэнцкіх саветаў. Падборам іх саставу на факультэтах, як правіла, не займаюцца, а са студсаветаў інтэрнатаў № 5 і № 7 асобныя актыўныя члены былі забраны для работы ў факультэцкіх арганізацыях. Гэта зніжае эфектыўнасць работы студсаветаў, часам зводзіць яе на нішто.

Патрэбна адзначыць, што партыйныя бюро журфака, філфака, юрфака амаль не ўдзяляюць увагі кіраўніцтву палітыка-выхаваўчай работай у інтэрнатах. Актывы інтэрнатаў чакаюць ад іх дапамогі ў афармленні месц грамадскага карыстання, але яе пакуль што няма. У сувязі з гэтым узровень нагляднай агітацыі нізкі, тэрміны святочнага афармлення да 70-годдзя Кастрычніка зацягваюцца. У інтэрнаце № 5, напрыклад, распрацаваны толькі план афармлення, а ў інтэрнаце № 3 пра гэта, напэўна, яшчэ толькі думаюць.

Камітэт камсамола універсітэта, а таксама камітэты камсамола факультэтаў самаўхіліліся ад паўсядзённай работы ў інтэрнатах. Прафком студэнтаў недастаткова кантралюе парадак засялення, мала ўлічваюцца інтарэсы студэнтаў. Тут дарэчы адзначыць, што ў васьмі інтэрнатах пражываюць 5253 чалавекі. (Яны перанаселены прыкладна на 30 працэнтаў). Крытычнае становішча склалася ў інтэрнатах № 6 і № 7. У першым з іх замест 416 чалавек жыве 720, а ў другім замест 1050 — 1550. Дарэчы, пытанні рассялення прафком не ўзгадняе з камендантамі, а дырэкцыя студгарадка не дабілася належнага кантакту ў рабоце са студсаветамі.

У многіх інтэрнатах у адным пакоі жывуць савецкія і замежныя студэнты. З-за дрэнна пастаўленага інтэрнацыянальнага выхавання (яно арыенціравана амаль выключна на замежных студэнтаў) нярэдка здараюцца канфлікты. Многія студэнты геаграфічнага, гістарычнага, хімічнага факультэтаў не разумеюць мэт і задач сумеснага пражывання ў пакоях з замежнікамі. Недастаткова

(Заканчэнне на 2-й стар.).

Не толькі для замежнікаў

ЯК ЛЕПШ за ўсё вывучаць замежную мову? Методык шмат. Вось, напрыклад, як рабіў гэта Ленін. З расказаў У. Д. Бонч-Бруевіча, маці Уладзіміра Ільіча патрабавала ў дзяцінстве ад сваіх дзяцей, каб адзін дзень яны размаўлялі з ёю і паміж сабой па-руску, другі — па-французску, трэці — па-нямецку. Гэта вельмі дапамагала. Н. К. Крупская успамінае, як Ільіч раіў сваім саратнікам займацца пераводамі.

Пра гэта і пра многае іншае з жыцця і дзейнасці правадыра і настаўніка працоўных усяго свету чытачы могуць даведацца, калі набудуць кнігу «Расказы пра Уладзіміра Ільіча Леніна». Выпушчана яна выдавецтвам «Універсітэцкае» як дапаможнік па рускай мове для студэнтаў-замежнікаў. Але таксама можа спатрэбіцца навучэнцам нацыянальных савецкіх школ.

Склала вучэбны дапаможнік старшы выкладчык кафедры рускай мовы падрыхтоўчага факультэта для замежных грамадзян Л. А. Міцкевіч.

В. РАВІЦКІ,
загадчык кафедры рускай мовы для замежных студэнтаў.

Камсамольцы! Юнакі і дзяўчаты! Авалодвайце спадчынай вялікага Леніна! Вучыцеся працаваць высокаэфектыўна, творча, актыўна!

(З Заклікаў ЦК КПСС)

ЯКІЯ ЯНЫ, першакурснікі геафака? — намеснік дэкана І. П. Галай усміхаецца:

— Звычайныя. На бульбе зарэкамендавалі сябе добра, фізічнай работай іх не напалохаеш, а як вучоба будзе — пакажа першая сесія. Зараз яны старанна рыхтуюцца да конкурсаў першакурснікаў: мастацкай самадзейнасці і газет.

Дарэчы, першы семестр для студэнтаў заўсёды быў самым цяжкім, таму што вучоба ў школе значна адрозніваецца ад сістэмы навучання ў ВНУ. Студэнту трэба вучыцца канспектаваць, размяркоўваць свой час, працаваць рэгулярна. У школе можна было раз атрымаць адзнаку і дні тры-чатыры па гэтаму прадмету «пагультаяваць». У нас вынікі падводзіць сесія. А да яе яшчэ так далёка, мабыць, думае першакурснік, пачынаючы вучобу. І вельмі памыляецца, бо не паспее ён азірнуцца, як трэба ўжо ісці на экзамен.

Першакурснікі... Сёння яны яшчэ не надта ўпэўнены ў сабе, яшчэ не паказалі ўсіх сваіх здольнасцей, талентаў, але іх уіверсітэцкі цягнік ужо рушыў, пакаціўся: хутчэй, хутчэй. Яны ў ім паўнапраўныя пасажыры. І нам усім адказваць за іх лёс.

Фота С. ПЛЫТКЕВІЧА.

Не адкладваючы ў доўгую скрыню

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

дапамагаюць актыву інтэрнатаў у гэтай рабоце як дэканаты асноўных факультэтаў, так і падрыхтоўчага. Камітэты камсамола таксама праводзяць у асноўным «парадныя» інтэрнацыянальныя мерапрыемствы.

Немалаважнае значэнне мае і арганізацыя вольнага часу студэнтаў. Вядома, што пасля лекцый, практычных заняткаў, работы ў бібліятэцы хочацца расслабіцца, адпачыць, паслухаць радыё ці паглядзець тэлевізар. Але яны, на жаль, у многіх інтэрнатах або адсутнічаюць, або няспраўныя. Не заўсёды можна пачытаць газеты і часопісы, бо дастаўляюцца яны нерэгулярна. І што асабліва засмучае, гэта нізкі ідэйны і эстэтычны ўзровень афармлення ленінскіх пакояў.

У час работы камісіі даводзілася чуць шмат нараканняў на тое, што кафедра фізічнага выхавання і спорту не займаецца арганізацыяй спартыўна-аздараўленчай работы ў інтэрнатах. І яшчэ. Жыхары інтэрната № 4 праявілі ініцыятыву: сваімі сіламі абсталявалі падвальныя памяшканні для арганізацыі адпачынку, аднак адміністрацыйна-гаспадарчая частка не аказвае ім неабходнай дапамогі.

Застаецца вострай і праблема захавання сацыялістычнай маёмасці. Штогод з-за неберажлівых адносін студэнтаў да яе, перанаселенасці інтэрнатаў і дрэннага кантролю з боку камендандцкіх служб і студсаветаў абсталяванне пакояў і месц агульнага карыстання, мэбля выходзяць са строю задоўга да заканчэння тэрмінаў амартызацыі.

Мы назвалі асноўныя ўпушчэнні і недахопы, якія патрэбна неадкладна выпраўляць. З гэтай мэтай бюро парткома прыняло адпаведную пастанову, у якой намечаны меры па рэалізацыі крытычных заўваг.

М. ЧАСНОЎСКІ,
член партыйнага камітэта універсітэта.

ПРАШУ СЛОВА!

«...А верыцца насілу»

УСЕ НОВАЕ, што адбываецца ў нашай краіне, закранае непасрэдна і кожнага студэнта. Асабліва хвалююць нас пытанні перабудовы вышэйшай школы. Толькі вось адлюстраванне гэтага новага на нашым факультэце, быццам бы ў матавым люстэрку.

Я не назаву факультэт, які зрабіў мяне такім песімістам. Не таму, што нечага баюся, проста, па меркаванню многіх людзей, такое, у той ці іншай форме, сустракаецца амаль усюды.

Як галосна і старанна мы часам крычым: «Вось якое ў нас цудоўнае самакіраванне!». Так, факультэт, аб якім я пішу, адным з першых увёў яго ў сябе. Але чым далей ідзём, тым усё больш і больш разумеем: студэнты да самакіравання не падрыхтаваны. Напрыклад, магчымасць узяць на сябе права адпускаць студэнтаў з заняткаў здалася некаторым прафоргам, камсоргам і старастам вельмі вялікай адказнасцю. А колькі самага сапраўднага бруду выплыла, калі пачалося размеркаванне стыпендыі ў групах!

Ну, а калі гаварыць па сутнасці, то наогул — навошта нам самакіраванне? Дзеля таго, каб разгортваць дэмакратыю, пашыраць публічнасць. Толькі чамусьці прыклады таго, як на чарговую ініцыятыву гавораць спачатку «так», а на справе аказваецца «нельга», сустракаюцца на кожным кроку. Нашы грамадскія дэканаты могуць і робяць шмат чаго новага і карыснага! Магчыма. Праўда, да таго часу, пакуль яны не перашкаджаюць сапраўдным дэканатам. Студэнтам дазволена зараз разглядаць якасць выкладання лекцый выкладчыкамі. А тыя, у сваю чаргу, не пазбаўлены права адпомсціць упартым студэнтам. Хто ж паручыцца, што выкладчык не адпомсціць за выказаныя прылюдна думкі? Тады і паскардзіцца каму-небудзь будзе нязручна. Раптам ніхто не паверыць. І пачуеш у адказ: «Ды не можа такога быць, мы ж з тымі, хто спрабуе [illegible] крытыку, вядзём барацьбу!».

У выніку атрымліваецца даволі сумная карціна. Чалавек памятае перш-наперш пра тое, што нельга сунуцца туды, дзе цябе не чакаюць, а інакш — балюча будзе. Калі ж уголас крыкнеш: «Я за перабудову, галоснасць, самакіраванне!» — будзе у тваім жыцці ўсё, як трэба. А пайдуць у мінулае папярэднія лозунгі — прыстасуемся да новых.

Пакуль што гульня ў самакіраванне захапляе камсамол факультэта. Канешне, хацелася б, каб усё было па-новаму, але новае пакуль неяк не бачыцца, ды і ў вынікі верыцца насілу.

К. Н.

ПЕРАБУДОВА: надзеі і клопаты кожнага дня

ДУМКІ УСЛЫХ

Падштурхоўвае самастойнасць

ПЕРШ ЗА ЎСЕ, на нашу думку, перабудова вышэйшай школы заключаецца ў тым, каб навучыць студэнтаў працаваць па-новаму. Як? З большай адказнасцю адносіцца і да наведвання лекцый, і да падрыхтоўкі семінараў, практычных заняткаў і экзаменаў. Працаваць самастойна, асабліва для нас, студэнтаў-замежнікаў, цяжкавата. Але, як бы ні скардзіліся, з гэтага патрэбна пачынаць. У мінулым годзе атрымалі мы доўгачаканы творчы дзень. І зразумелі: цяпер нельга скардзіцца на выкладчыкаў, усё залежыць ад нас саміх. Зразумець зразумелі, а да самастойнасці звычкі яшчэ не маем. Той, хто жадае працаваць па-сапраўднаму, атрымаў такую магчымасць: хоць з раніцы да вечара прападай у рэдакцыі, выконвай заданні. Але ж ёсць і іншыя. Таму многае залежыць яшчэ ад кіраўнікоў кафедраў і рэдакцый. Патрэбны канкрэтныя заданні, што павінен рабіць студэнт, кантраляваць, ці выконвае ён праграму па курсу «Журналісцкае майстэрства». На жаль, пакуль адсутнічае неабходны кантроль з боку кафедры, слабая сувязь факультэта і рэдакцый. Таму, здараецца, студэнты бавяць час марна, а нікому да гэтага няма справы.

Новае з'явілася ў вучэбным працэсе. Уведзеныя выкладчыкамі мікразалікі падштурхоўваюць студэнтаў да актыўнай працы ў семестры. І вынікі гавораць самі за сябе. Больш дакладна рыхтуюцца студэнты да семінараў, паменшылася колькасць пропускаў заняткаў. Новае прыходзіць у наша жыццё. Якім яму быць, залежыць ад кожнага асабіста.

Бесмела МУМАНД,
Сакіна БАНУ,
студэнты факультэта журналістыкі міжнароднага аддзялення.

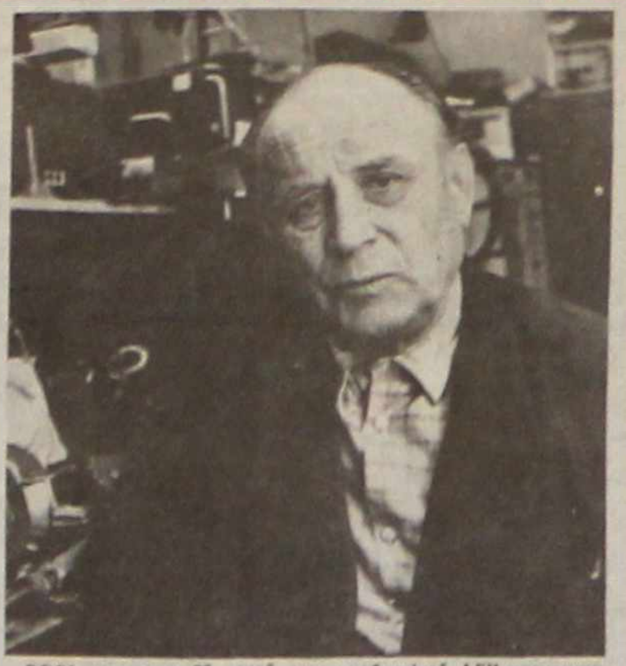

ВОСЬ ужо каля 25 гадоў сярод работнікаў АГЧ рэгулярна праводзіць палітзаняткі, палітінфармацыі прапагандыст Міхаіл Іванавіч Юзэфовіч. Нядаўна, як лепшы прапагандыст універсітэта, ён узнагароджаны граматай рэктарата.

Фота С. ПЛЫТКЕВІЧА.

«ПРАВЕСЦІ ДАДАТКОВЫ ДЗЕНЬ УДАРНАЙ БЯЗВЫПЛАТНАЙ ПРАЦЫ І ЗАРОБЛЕНЫЯ ГРОШЫ ПЕРАЛІЧЫЦЬ НА БУДАЎНІЦТВА Ў МІНСКУ ПОМНІКА ЗАГІНУЎШЫМ ВОІНАМ-ІНТЭРНАЦЫЯНАЛІСТАМ».

З рашэння сходу СБА «Памяць».

АТРАД: ШТРЫХІ ДА ПАРТРЭТА

...І ўзнімецца абеліск

НАЗВУ атраду шукалі доўга. Добрыя словы падбіралі: мір, абавязак... Але самага важнага ў іх жыцці слова не знаходзілі. Пакуль, нарэшце, Слава Шах не назваў услых тое, што іх аб'ядноўвае: «Памяць».

Напэўна, мне, мала што бачыўшай у жыцці, складана гэта зразумець да канца — армейскае братэрства мужчын. Саша Рэуцкі — камісар, да якога часцей, чым па імені, звяртаюцца па званню — маё няследае пытанне: «Але ж не ўсе з вас былі ў Афганістане...» абарваў:

— Кожны служыў там, дзе служыў. Не гэта галоўнае.

Не трэба доўга тлумачыць, што для іх значыць памяць. І чаму атрад «Памяць», сфарміраваны на юрыдычным факультэце, імкнецца працаваць так, як служыў кожны з байцоў атрада.

У першы дзень працоўны настрой быў такім, што яшчэ да цемнаты байцы паспелі ўзвесці сцяну гнаясховішча, уклаўшы больш за 50 «кубікаў». Не пайшлі з аб'екта і тады, калі паліў дождж. Камандзір атрада Эдуард Сапега сумна ўздыхнуў: «На жаль, такога ўздыму ў нас больш не было». А мне здалося, што лепш, чым тады, калі я ўбачыла байцоў на аб'екце, працаваць нельга.

Сказаць, што яны працуюць ударна,— амаль нічога не сказаць.

Як толькі прыступілі да будаўніцтва комплексу па вырошчванню буйной рагатай жывёлы ў вёсцы Чарнічнае саўгаса «Крыніца», байцы атрада сталі зараней патрабаваць новы аб'ект — былі ўпэўнены, што дагаворныя работы палкам можна адолець і за месяц-паўтара.

...Шматтонны «блін» бетону марудна споўз з самазвала — і рабяты ўзяліся за работу, пачалі раўнамерна раскідваць бетон. Мацнейшыя хлопцы станавіліся на той край «бліна», дзе цяжэй было працаваць. Здаецца, ніхто, акрамя мяне, гэтага не заўважаў. «Заўпарціліся» бетонамяшалкі, іх давялося рамантаваць. Студэнты ўзяліся за лапаты...

Гавораць, чалавек правяраецца ў працы. Тут неправераных няма. І гэта яшчэ раз даказвае справа: працуюць сумленна.

Калі афганскім студэнтам, якія скончылі падрыхтоўчы факультэт, абвясцілі аб магчымасці паехаць у гэты атрад — вымушаны былі правесці конкурс. Яго прайшлі чацвёра. Афганцы працуюць, па словах камандзіра, за дзесяцярых, часам нават лепш за савецкіх студэнтаў, хаця гэта здаецца ўжо немагчымым. І увогуле, не трэба тлумачыць, чаму.

Адкрыю сакрэт. У байцоў «Памяці» ёсць мара — яны хочуць, каб іх атрад стаў савецка-афганскім СА, які б дзейнічаў пастаянна і працаваў у СССР і ДРА.

Мясцовыя хлапчукі круцяцца каля лагера, можна сказаць, цэлыя суткі.

Ігар Цывінскі займаецца з імі спортам — большага аўтарытэту для іх не знайсці. Сапраўдных «чырвоных следапытаў» з хлапчукоў зрабілі. Яны дапамагалі байцам атрада знаходзіць у ваколіцы ветэранаў вайны, адзінокіх старых, якім патрэбна дапамога. А студэнты ў выхадны дзень «высаджвалі» працоўны дэсант. Да кур'ёзаў даходзіла: старыя ўсё ніяк не маглі зразумець, з якой нагоды ім дарослыя хлопцы дровы пілуюць. Не прывыклі. А школа, між іншым, ад іх зусім недалёка.

Кірыл Харытановіч — самы малады ў атрадзе. Яго служба ў арміі яшчэ наперадзе. Яму вельмі складана — васемнаццацігадоваму побач з дарослымі людзьмі, якія шмат у жыцці пабачылі і паспрабавалі. Але яму можна і пазайздросціць — яго першым атрадам стаў СБА «Памяць».

А сход, з рашэннем якога вы ўжо знаёмы, быў незвычайным. Прапанавалі — пастанавілі. Выканалі. І, спадзяёмся, зробяць усё для таго, каб стаў у нашым горадзе помнік іх загінуўшым таварышам.

Д. МІЦА,
студэнтка факультэта журналістыкі.

Крыху густу і жадання

АБО ЯКОЙ БЫЦЬ НАГЛЯДНАЙ АГІТАЦЫІ?

НЕКАЛЬКІ ДЗЕН яна звярталася да ўсіх знаёмых з адзінай просьбай:

— Ці не знойдзецца ў вас газетнага артыкула пра барацьбу за цвярозасць?

У адказ пацiскалі плячыма: «Навошта?»

Яна абуралася: «Як можна не разумець?» Надыходзіла праверка, не хапала якраз «жывенькай» і актуальнай інфармацыі на стэндзе «Цвярозасць — норма жыцця». А яна адказная...

Я спачувальна ўсміхнулася, пачуўшы яе споведзь, але так і не зразумела, якое дачыненне да спраў факультэцкага таварыства барацьбы за цвярозасць мае заметка аб пасяджэнні, што адбылося, напрыклад, на трактарным заводзе.

Здаецца мне, што выраз «наглядная агітацыя» з цягам часу страчвае сваё першапачатковае значэнне. Пад ім разумеюць зараз усё тое (і чым больш, тым, лічыцца, лепш), што вісіць на моцных (двайных ад разнастайных стэндаў) сценах будынкаў факультэтаў і ні ў якой ступені не засяроджвае ўвагі. Яно і зразумела: каго зацікавяць збітыя быццам бы на стагоддзі фанерныя дошкі з плакатамі на неакрэсленую тэматыку, пажоўклымі ад часу? І ўжо не верыцца ў тое, што ў стэндаў гэтых ёсць канкрэтнае прызначэнне: своечасова даносіць да студэнтаў неабходную інфармацыю, расказваць гасцям і першакурснікам аб факультэце, адлюстроўваць яго спецыфіку. На справе такое рэдка атрымліваецца. Мяркуйце самі — па выніках праверкі, праведзенай сектарам друку і нагляднай агітацыі парткома універсітэта.

«Здагадайся, маўляў, сам...»

ПЕРШАЕ ЎРАЖАННЕ, якое робіць біялагічны факультэт — вялікая колькасць стэндаў: «З гісторыі факультэта», «Інфармацыя прафбюро, партбюро, спортбюро, камітэта камсамола, НДР...» Ёсць сваё месца на сцяне ў савета па ГПА, зацікаўлівае расказ аб розных кафедрах факультэта. І тым не менш не сказала б, што, абышоўшы ўсе калідоры, паспела шмат аб чым даведацца. Пустуе стэнд кафедры мікрабіялогіі і сумна пазірае вакол у чаканні якой-небудзь інфармацыі надпіс «Педпрактыка». Невядома, каму і ў якім выпадку спатрэбяцца каляровыя малюнкі аб студэнцкіх навуковых гуртках — пра іх работу нават і словам не абмовіліся. Здагадвайцеся самі, калі вас гэта цікавіць. А наступны стэнд «своечасова» віншуе кожнага з 60-годдзем БДУ імя У. І. Леніна. Амаль шэсць гадоў мінула з тае пары, калі адбылася гэтая падзея. На факультэце ж аб састарэласці інфармацыі няма каму хвалявацца (а можа мяркуюць, што дадатковая нагляднасць не пашкодзіць?).

Затое калі глядзіш на стэнд, прысвечаны 70-годдзю Вялікага Кастрычніка, цяжка здагадацца, хто ствараў яго: біёлагі ці гісторыкі, а можа фізікі? Па сутнасці ніякага дачынення да спецыфікі факультэта ён не мае. Дарэчы, у тых жа гісторыкаў, студэнтаў мехмата і ФПМ падобных стэндаў наогул яшчэ няма. Нікому не патрэбны і наклееныя для адчэпнага на вялікія дошкі паштоўкі і плакаты на юрфаку і геаграфічным факультэце, на якім пры жаданні нават рэшткі старой фотавыстаўкі можна было б выкарыстаць. Але ж у географаў рукі не даходзяць. І вісяць на сценах асобныя фотаздымкі невядома для якой патрэбы.

Вось ужо некалькі гадоў існуе з густам аформленая выстаўка навуковых дасягненняў НДІ фізіка-хімічных праблем і хімічнага факультэта. Задума добрая, яе нават і пераняць нядрэнна, калі б паклапаціліся адказныя людзі аб штогадовым абнаўленні выстаўкі: новае ж, мяркуючы па арыгінальнаму фотаапавяданню «Лабараторыі НДІ ФХП», прыходзіць сюды кожны дзень. Не знайсці больш цікавай і аператыўнай нагляднай агітацыі да 70-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

Па-іншаму падышлі да справы на факультэце журналістыкі. Студэнты падрыхтавалі творчую справаздачу і прысвяцілі яе Вялікаму Кастрычніку.

Нагляднасць у дадатак?

НАЗВАЛІ СТЭНД «Фанера аб'яў». Паспрабавалі ў ім біёлагі расказаць аб сваім факультэце, арыентуючыся на запал, няўрымслівасць і маладосць студэнтаў. Што атрымалася? Здарылася тое, што і павінна было здарыцца: канцы замацаваных кнопкамі фотаздымкаў загнуліся, і зараз разгледзець і зразумець, што ж яны адлюстроўваюць, проста немагчыма. Вось такі неэстэтычны і непатрэбны атрымаўся расказ.

Зірнеш часам на сцены іншага факультэта — і дух захопіць ад стракатa-аляпаватага, разнастайнага іх «адзення»: ні стылю, ні густу.

Шмат сродкаў ідзе на стварэнне новых і новых стэндаў. Кожная інфармацыя мае тэндэнцыю страчваць сваю актуальнасць і навізну, і таму кіраўнікі факультэтаў, каб не ставілі «неапранутымі» сцены, імкнуцца зрабіць што-небудзь такое, каб хапіла на доўгі час. У нешырокіх калідорах юрыдычнага факультэта даўно ўжо вісяць вялізныя «казыркі» груваcткіх стэндаў. Тры гады таму назад з'явілася сучасная наглядная агітацыя на ФПМ. Тут доўга не думалі і ўпрыгожылі сцены школьнымі дошкамі. І хаця нельга абвінавачваць факультэт у адсутнасці аператыўнай інфармацыі, але эстэтычны выгляд зусім не спрыяе засяроджванню ўвагі студэнтаў. Дастаткова прафесійна аформлена зала славы на механіка-матэматычным факультэце, а вось узровень астатняй нагляднай агітацыі нізкі. Не сказаць, каб не выдзяляліся сродкі: стэнды зроблены з добрых паліраваных дошак. Але стыль... Адзінага стылю мехматаўцам таксама не хапае.

— Для гэтага патрэбны прафесійны мастак-афармiцель,— чулі мы не на адным факультэце, а на фізічным ўбачылі сапраўдную справу. Не сталі тут спяшацца, забываючыся на якасць, а вырашылі падрыхтаваць зборку. Распрацавалі план афармлення паверхаў: частка стэндаў ужо вісіць, рыхтуюцца астатнія. Добрую форму абралі і гісторыкі: лёгкі матэрыял, мяккі, светлы тон колеру адразу вылучаюць шосты паверх галоўнага корпуса. Ёсць чаму павучыцца і ў радыёфізікаў. Кампактны стэнд, на якім змясцілася ўся патрэбная інфармацыя, не патрабуе вялікіх грашовых затрат, але дазваляе данесці неабходныя звесткі да студэнтаў і выкладчыкаў.

Пасля ўбачанага

ЯНА АБУРАЛАСЯ. Набліжалася праверка, а яна адказная за стан нагляднай агітацыі... Хваляваліся і на другіх факультэтах. Адшукалі выразкі з газет, рэтушыравалі здымкі і абнаўлялі надпісы. Толькі адным «касметычным» рамонтам тут не абысціся. Дэталёвага і глыбокага абмеркавання з прыцягненнем спецыялістаў, кіраўнікоў падраздзяленняў АГЧ для вырашэння пытанняў матэрыяльнага, фінансавага забеспячэння і мастацкага афармлення патрабуюць стан і перспектывы развіцця нагляднай агітацыі.

Нашто распыляць сілы і сродкі на стварэнне стэндаў нізкага мастацкага ўзроўню, неэстэтычных па форме і неглыбокіх па зместу? Гэта ж хвароба назіраецца не на адным-двух факультэтах — ва ўсім універсітэце. Паспрабуйце адшукаць на трэцім і чацвёртым паверхах галоўнага корпуса сярод мноства стэндаў з дзесятак новых, прыцягваючых да сябе ўвагу. Не атрымаецца... Усе пакарабаціліся, прыйшлі ў непрыгоднасць. Між тым існуе на факультэце грамадскіх прафесій спецыяльнасць мастак-афармiцель. Цікава было б даведацца, чым яны там займаюцца. Маглі б прыйсці на дапамогу і студэнты тэатральна-мастацкага інстытута, чые дыпломныя ці курсавыя праекты маглі б атрымаць прапіску ва універсітэце.

І яшчэ, перш чым працаваць над стварэннем новага стэнда, запытайцеся ў сябе: а ці патрэбен ён?

Па даручэнню рэйдавай брыгады матэрыялы да друку падрыхтавала
М. ЗАГОРСКАЯ,
наш кар.

ВЯСКОВЫ СЕМЕСТР

Ад надвор'я не залежыць

ЯК СТАРЫХ добрых сяброў — хлебам-соллю сустракалі пагодным вераснёвым днём студэнтаў гістарычнага і філалагічнага факультэтаў кіраўнікі Круглянскага раёна. Вітаючы байцоў сельскагаспадарчых атрадаў, першы сакратар Круглянскага райкома партыі М. А. Казючыц асабліва вылучыў сёлетнюю складанасць правядзення асенняй уборачнай кампаніі: з-за неспрыяльных кліматычных умоў зацягнулася ўборка збожжавых, што прывяло да «цэйтноту» ва ўсіх гаспадарках раёна, бо надышоў час падымання льну, уборкі бульбы, караняплодаў. Вось чаму з такім нецярпеннем чакалі ў 12 калгасах і саўгасах Кругляншчыны 700 сваіх добраахвотных памочнікаў з БДУ.

Большасць байцоў сельгасатрадаў была ўжо знаёма з месцамі будучай работы. У вёсках, трэба аддаць належнае, добра падрыхтаваліся да прыёму студэнтаў — усё гэта дазволіла скараціць перыяд адаптацыі.

Арганізацыйныя цяжкасці ўжо ў мінулым, а разгарнуць шырокі фронт работы перашкаджае непагадзь. Кругляншчына — раён пераважна льнаводчы, а ў першай палове верасня амаль штодзённа лілі дажджы, таму асноўныя работы давялося перанесці «пад дах» — на збожжатакі і фермы. У тыя рэдкія дні, калі не было ападкаў, атрады працавалі пазней, чым звычайна, каб убраць больш сельгаспрадукцыі. Трэба адзначыць, што выхаванцы універсітэта ўспрымалі клопаты і турботы земляробаў як свае.

Урэшце надышло доўгачаканае «бабіна лета». Трэба было бачыць, з якім запалам пачалі працаваць студэнты, якія штогод спаборнічаюць паміж сабой за права заваяваць пераходны Чырвоны сцяг Круглянскага райкома партыі і выканкома. У занальны штаб амаль штодзённа паступалі паведамленні аб прыкладах ударнай, самаадданай працы. Лідэрства ў спаборніцтве лінейных атрадаў, як і летась, трывала захапіў атрад «Рамантык» з калгаса «Шлях Леніна».

Студэнты I—II курсаў гістарычнага факультэта прынялі зварот да ўсіх сельгасатрадаў Круглянщчыны, які быў надрукаваны ў раённай газеце «Сельскае жыццё». «Рамантык» узяў павышаныя сацабавязацельствы і заклікаў іншыя атрады ўзяць з іх прыклад. І слова са справай не разышлося. Уявіце сабе: атрад з 85 чалавек убраў лён з 250, а караняплоды — з 35 гектараў, выканаў значны аб'ём работ на ферме.

Аб'яднаныя [illegible]нні, байцы спаборнічалі паміж сабой, ход спаборніцтва штодзённа на [illegible] адлюстраванне на [illegible] стэндзе.

Некаторыя з [illegible] дабіваліся сапраўды рэкордных вынікаў. Напрыклад, студэнтка II курса гістфака Ірына Баравікова выконвала больш чым па 2 нормы. Імкнуліся не адставаць ад яе сяброўкі па сёмаму звяну Вольга Сафонава, Святлана Гаро. Самай высокай пахвалы заслугоўваюць Ніна Ярмоленка, Наташа Кукса, Іна Кішко.

Заклікаўшы атрады да працы з павышаным напружаннем, байцы «Рамантыка» выкарыстоўвалі ў добрае надвор'е ўвесь светлавы дзень, што складала вельмі істотную прыбаўку да выканання плана. Кіруемы вопытнымі выкладчыкамі кафедры фізвыхавання і спорту Анатолем Васільевічам Цітовым і Станіславам Федаравічам Рыжанковым атрад з гонарам завяршыў асенні семестр і заняў першае месца па Круглянскаму раёну — па выніках «Рамантык» выканаў амаль удвая больш некаторых іншых атрадаў. Адпаведна і заробак па працы: у многіх байцоў ён перавысіў трыста рублёў — істотная прыбаўка да студэнцкага бюджэту!

Студэнтам аддзялення філасофіі і чацвёртакурснікам гістарычнага факультэта, можна сказаць, пашанцавала: яны трапілі ў «Світанак». Не, не ў вядомы калгас імя К. Арлоўскага, але тым не менш ў гаспадарку моцную, з высокімі паказчыкамі, якую некалькі гадоў назад узначаліў Аляксандр Рылькоў — былы першы сакратар Круглянскага РК ЛКСМБ. Ён змог знайсці агульную мову са сваімі памочнікамі, добра арганізаваць харчаванне, вырашыць бытавыя пытанні. І будучыя філосафы, і гісторыкі, народ сталы, працавалі добра і дружна. Атрад заняў другое месца сярод 12 студэнцкіх сельгасатрадаў раёна.

Я трымаю абласную газету «Магілёўская праўда», якую захаваў на памяць. На першай старонцы ў рэпартажы «Пры святле фар» расказваецца аб цудоўнай рабоце брыгад студэнтаў-трэцякурснікаў аддзялення рускай мовы і літаратуры філалагічнага факультэта, якія працавалі на бульбаўборачных камбайнах у саўгасе «Някрасава». Студэнты, разумеючы трывогі працаўнікоў гаспадаркі аб лёсе «другога хлеба» (бо набліжаліся замаразкі), працавалі старанна, з захапленнем. У атрадзе панавала добразычлівая атмасфера, у чым, вядома, немалая заслуга камандзіра і камісара Таццяны Рамзы і Таццяны Скакун. Ініцыятыўныя і працавітыя, яны заўсёды станавіліся на самыя цяжкія ўчасткі работы. Высокай ацэнкі заслугоўваюць і арганізацыйныя здольнасці, дзелавітасць кіраўнікоў атрада — выкладчыкаў кафедры фізвыхавання і спорту Анатоля Данілавіча Дзядзюлі і Валянціна Іванавіча Кашыцына.

Калі студэнты II курса аддзялення беларускай мовы і літаратуры філалагічнага факультэта, якія працавалі ў калгасе «Свабода», даведаліся аб заканчэнні сельгасработ, яны не пажадалі ад'язджаць. У вас можа з'явіцца ўсмешка, але гэта так. Справа ў тым, што, аб'яднаныя ў атрад «[illegible]», студэнты [illegible] ў калектыў аднадумцаў — дружны і згуртаваны, ды і калгас стварыў ім добрыя бытавыя ўмовы. А калі побач [illegible] кіраўнік [illegible] Уладзімір Міхайлавіч Рэйзін, ён працаваў у полі разам са сваімі падапечнымі.

Студэнты аддзялення гісторыі КПСС працавалі ў саўгасе «Цяцерына». Працуючы ў нялёгкіх умовах, будучыя гісторыкі ўсё-такі адмовіліся ад выхадных. Сваю норму яны выконвалі ў сярэднім на 135 працэнтаў, у асобных рабят яна дасягала 200—300 працэнтаў! Добра справіўся з нялёгкімі камандзірскімі абавязкамі студэнт II курса Павел Бапарыла, выдатна працавалі яго аднакурснік Мундуз Дасаліеў і трэцякурсніца Энебай Какабаева.

Нельга не сказаць і некалькі слоў пра атрад «Сонейка» з саўгаса «Авангард», дзе працавалі будучыя палітэканомы. Пад кіраўніцтвам аспіранта Уладзіміра Люкевіча атрад у складаных умовах змог «паказаць характар» і прымусіў аб сабе загаварыць з павагай. Высокі ўзровень, працоўная актыўнасць «Сонейка», цікавыя і разнастайныя формы яго грамадскай работы — у гэтым ён лідэр сярод усіх лінейных ССГА Круглянскай зоны.

Напружаная праца на палях сумяшчалася з шэфскай работай — студэнты БДУ прачыталі больш 100 лекцый, далі шмат канцэртаў, адрамантавалі школы і дзіцячыя сады, арганізоўвалі сустрэчы з мясцовай моладдзю.

На традыцыйным вечары працоўнай славы гістарычнаму факультэту будзе ўручаны пераходны Чырвоны сцяг за перамогу ў сацспаборніцтве па выніках сельгасработ.

Крыўдна, канешне, філолагам, але ж спаборніцтва — гэта яшчэ і шанс выйграць у наступны раз...

Г. ЮРЧАНКА,
загадчык лінгафоннай лабараторыі філфака,
камісар Круглянскага занальнага штаба ССГА.
Фота АЎТАРА.

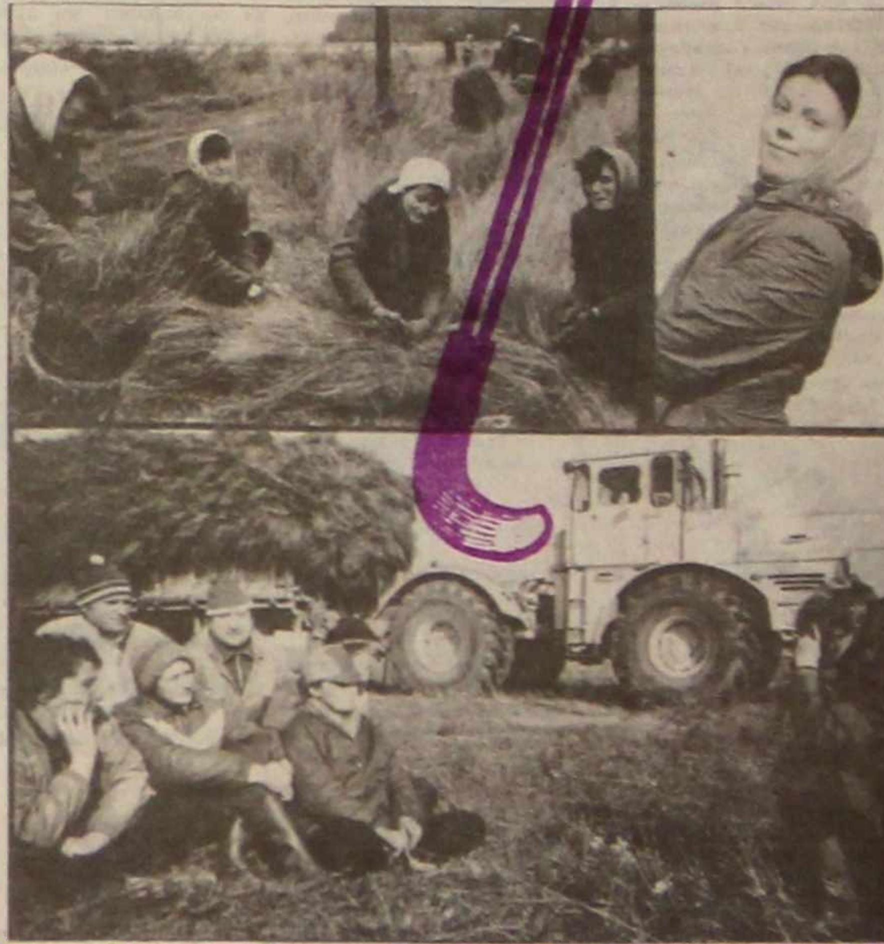

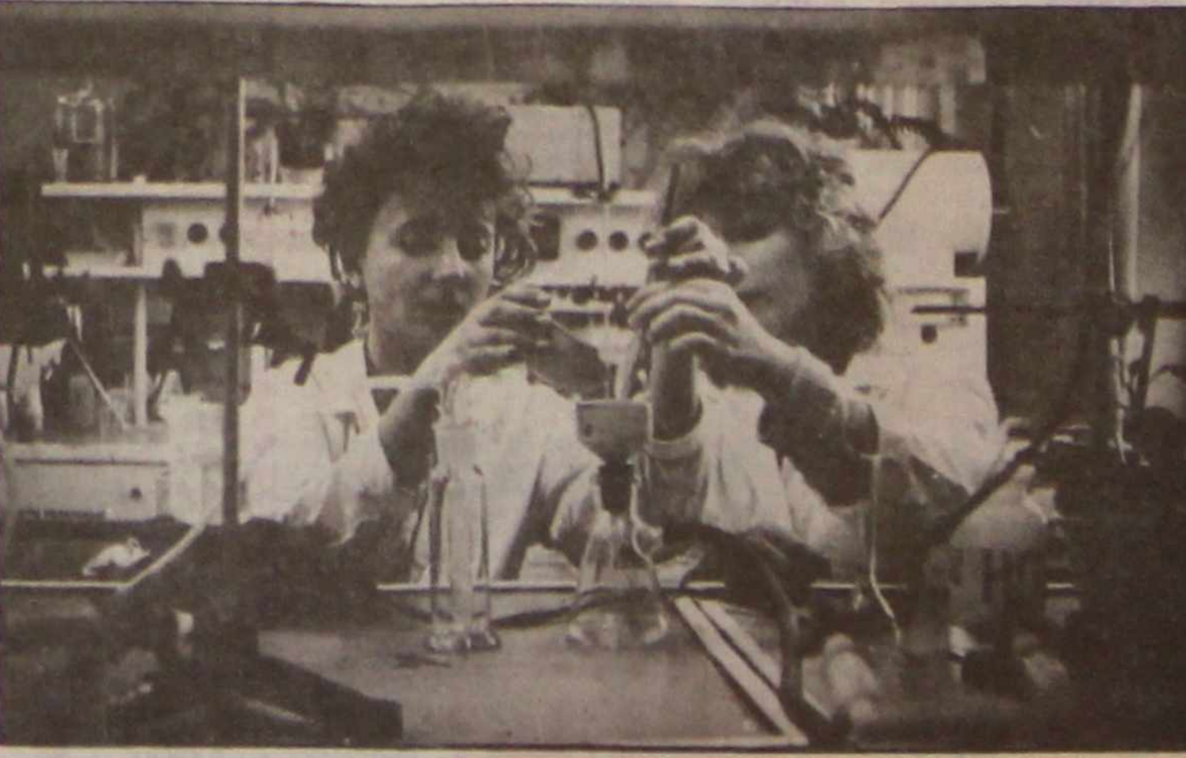

Ва універсітэце акрамя тых, хто займаецца на стацыянары і завочным факультэце, існуе вялікі атрад студэнтаў-вячэрнікаў. Даволі часта даводзіцца чуць, што іменна вячэрняя форма навучання з'яўляецца самай прагрэсіўнай. Але гэта пры адной умове, калі студэнт-вячэрнік днём працуе па спецыяльнасці. Тады вучоба не з'яўляецца голай тэорыяй, а набытыя веды кожны дзень дапаўняюцца практыкай, студэнт (як будучы спецыяліст) развіваецца найбольш гарманічна. Аднак ёсць і праціўнікі вячэрняй формы навучання. Яны сцвярджаюць, што такая вучоба забірае многа часу, чалавек стамляецца на рабоце, а пасля яшчэ лекцыі. Маўляў, студэнту-вячэрніку не хапае часу нават на вучобу, не гаворачы ўжо пра кіно, тэатр.

А што думаюць наконт сваёй вучобы самі студэнты вячэрняга аддзялення? Рэдакцыя прапануе выказаць свае думкі выкладчыкам, загадчыкам лабараторый, дзе працуюць студэнты-вячэрнікі.

НА ЗДЫМКУ: І праца, і вучоба. Студэнткі чацвёртага курса вячэрняга аддзялення хімічнага факультэта Наташа Шарамет і Ала Сотнікава.

Фота С. ПЛЫТКЕВІЧА.

Ружовы ранак

Конкурс працягваецца

ПАСТАЯННЫЯ чытачы газеты «Беларускі універсітэт», напэўна, памятаюць, што ў чэрвені гэтага года газета аб'явіла конкурс на лепшы верш. Паўторым коратка яго ўмовы. Для ўдзелу ў конкурсе запрашаюцца маладыя паэты, якія зараз вучацца ў Белдзяржуніверсітэце, а таксама ўсе чытачы газеты. Для гэтага неабходна напісаць, хто з маладых паэтаў вам больш спадабаўся і чаму, а таксама які з прапанаваных вершаў вы лічыце найбольш цікавым. Конкурс праходзіць у некалькі тураў.

Маладыя паэты-пераможцы прымуць удзел у заключным туры на званне аўтара лепшага верша года. Прозвішчы чытачоў, удзельнікаў конкурсу, будуць апублікаваны, а іх лісты выкарыстаны ў наступных выпусках «Ружовага ранку».

А цяпер некалькі слоў пра вынікі першага тура. Больш за астатніх станоўчых водгукаў атрымалі адразу два вершы Вольгі Норынай: «Было...» і «Вернись!», а таксама хоку Міраслава Шайбака «Шклянка ля крыжа». Гэтыя тры творы будуць у заключным туры конкурсу.

У другім туры конкурсу прымаюць удзел Алег Дубадзелаў, Гі Арман Нсатунказі (Конга) і Андрэй Гуцаў, студэнты філалагічнага факультэта.

Конкурс працягваецца

Для А. Дубадзелава і А. Гуцава сённяшнія публікацыі — дэбют у «Беларускім універсітэце». З вершамі Г. А. Нсатунказі нашы чытачы ўжо знаёмы (пераклад А. Дышлевіча). Сённяшнюю падборку малады афрыканскі паэт перакладаў з французскай мовы сам і з дапамогай сваіх сяброў і выкладчыкаў.

Алесь БАДАК,
студэнт філалагічнага
факультэта.

Віктар КАМАЙ

Есць трапяткое адчуванне
Сваёй адзінай роднай мовы.
Яно, як з выраю вяртанне,
З чужыннай далі — нашы словы.

Так, нашы словы. Не пазбавіць
Тых слоў ад гора і сумлення,
І мала словы знаць і славіць,
І заклінаць іх, як маленне.

І мала з кніжак слоў пісання,
І кніжак тых пісання зрэдку...
Есць толькі мовы адчуванне,
Пра што нідзе не ўзяць даведку.

За нашы словы йшлі ў астрогі.
Да мовы нельга без пакуты,
Як да радзімы без дарогі,
Як без дарогі — хоць разуты.

Алег ДУБАДЗЕЛАЎ

ДОМА

Мякчэй няма за матчыны падушкі,
А ўжо не сплю, не сплю ў такую рань.
На тым акне ружовая герань,
Над тым акном гняздо вясёлай птушкі.
Яно было адзінае на свеце,
Як поціск рук тваіх, як твой пагляд.
Усё гэта больш не вернецца назад.
Я разумею гэта.
Толькі вецер, як апантаны, ходзіць па іржышчы
І гойдае над дахам правады,
Нібы шукае даўнія гады
Сярод забытых рэчаў на гарышчы.

Андрэй ГУЦАЎ

СОННАСЦЬ

Там, цераз прыцемкі доўгіх змярканняў,
Рэжучы плошчу пакосных лугоў,
Нёман плыве і плыве безустання,
Часам ныраючы ў брамы мастоў.
Дзе ён апыніцца? Гродна і Коўна,
У безлічы вёсак, такіх, як і тут...
Дзе, адкажы мне, твой клопат галоўны?
Дзе ты схаваў знак сышоўшых пакут?
Усё адыходзіць, з вадою мінае,
Цяжкае — камнем на дне шчэ ляжыць...
Выкаці ж, Нёман, Дняпро, іх аддай нам:
Тымі камнямі — нам ворагаў біць!

НАКЦЮРН

На ўбогі край спусцелых замкаў
Сышоў халоднай ночы змрок.
Заціх цягнік дзесь на паўстанку
І цемры жах паплыў здалёк...
Спаміж багаццяў зорных даляў,
Дзе траціць сэнс з зямным хаўрус,
Чаму так Вега ўглядае
Ў твае прасторы, Беларусь?
Туман з Сажа паплыў праз дрэвы,
І Пушча ў казцы-цішы спіць.
Нясвіж заціх, заціхла Крэва,
У сне Наваградак стаіць.

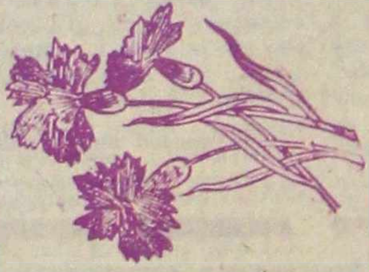

Ги Арман НСАТУНКАЗИ

* * *

К рукам,
Прикрывшим очаг от ветра,
Глаза — от страха,
Сердце — от боли,
Губы — от слов,
Сына — от смерти,
Жизнь — от насилия,
Сон — от дождя,
Цветок — от камня,
Я возвращаюсь,
Что б прислониться,
Зарыться, забыться,
Уйти с головой,
Уже ставшей седой,
К родным, незабвенным
Ладоням любимых
Маминых рук.

* * *

Этого малыша
Зовут Тумбэ.
Он сидит у крыльца,
Еще ничего не знавший в жизни.
Он умеет только смеяться,
Играть и воспринимать мир
Таким, каким он есть.
У него черная кожа,
Как у тысяч его предков,
Как у его отца,
Родившегося в свободном Конго.

Но настанет время,
И его руки станут большими,
И его глаза будут наблюдать звезды,
Чтобы узнать их жизнь.
Но настанет время,
И его пальцы станут чуткими,
Чтобы сделать кому-то операцию
Или вылечить рану.
Но настанет время,
И он уплывет к далёким странам,
Вокруг света, чтобы на вершине
Самой высокой горы
Оставить имя родины и отца,
Чтобы зажечь новую звезду
Среди тысячи зажженных звезд,
Чтобы сказать новое слово
Среди сказанных слов.
А сейчас — он малыш,
Его зовут Тумбэ
И у него только
Хватает сил жить на земле.

* * *

Мама, родная,
О чем ты думаешь,
В грустной реке полоща бельё?
Сын твой вырос,
Но он ребенок,
И навсегда ребенком останется,
Чтобы ты смогла в одиночестве
Нежно погладить детскую голову.
Мама, родная,
О чем ты думаешь,
Глядя на небо
Ночью безлунною?
Ты не волнуйся,
Печаль твоя светлая
Даст мне силы от бед избавиться.
Мама, родная,
О чем ты думаешь?

* * *

В жизни нет
Черновиков и попыток,
В ней — всё сразу,
И все — один раз.
Ты подумай о том,
Чтоб однажды
Не пожалеть о том,
Что когда-то
Думал, что в жизни
Всегда возможно
Все изменить или
Все поправить...

АТЭІЗМ, РЭЛІГІЯ, СУЧАСНАСЦЬ

Не так даўно мне прыйшло пісьмо з Маладзечна, аўтар якога абвінавачвае атэізм ва ўсіх бедах, якія напаткалі чалавецтва: войнах, голадзе, п'янстве... Асуджаючы мяне за адмову ад рэлігіі, ён абрушваецца на атэістаў наогул і ўрэшце сцвярджае: пакуль жыве рэлігія, жыве свет.

Нельга згадзіцца, быццам жыццё без рэлігіі пустое і нікчэмнае. Царква і біблія, прапаведуючы пакорлівасць і адчужэнне ад свету, не даюць дастойнага ўзору для пераймання, не вырашаюць пытання вайны і міру, не ліквідуюць праблему голаду, не паказваюць прыклад высокай маралі.

НЯДАЎНА адзін іншаземец заявіў мне, што ён хрысціянін і верыць у бога. Але да гэтага я бачыў яго п'яным і таму спытаў: «Як можна сумясціць ужыванне спіртнога з верай у бога?» Нікольні не засаромеўшыся, ён адказаў: «Чаму мне нельга піць, калі Хрыстос сам ужываў віно?» Запярэчыць тут цяжка, таму што па бібліі і бог, і яго сын любяць віно. Можа, некаторыя веруючыя здзівяцца і не павераць мне. Але ў адным з біблейскіх тэкстаў псаломшчык, звяртаючыся да ўсявышняга, гаворыць, што віно ад бога: «Ты произращаешь траву для скота і зелень на пользу человеку, чтобы произвесть из земли пищу и вино, которое веселит сердце человека». (Псалом 103, вершы 14—15).

ШТО ЗА ПРАРОЦТВАМІ?

У бібліі ёсць кніга прытчаў Саламонавых. У ёй змяшчаюцца дзве арыгінальныя парады. Першая з іх гаворыць: «Не будь между упивающимися вином, между пресыщающимися мясом: потому что пьяница и пресыщающийся абеднеют и сонливость оденет в рубище» (глава 23-я, вершы 20—21). Гэта парада і перасцярога багатым людзям: не п'янствуйце, інакш абяднееце. Але там жа ёсць і другая парада спецыяльна для беднякоў: «Дайте секиру погибающему и вино огорченному душой: пусть он выпьет и забудет бедность свою и не вспомнит больше о страдании своем» (глава 31-я, вершы 6—7). У дакладнай адпаведнасці з гэтым біблейскім павучаннем мільёны прыгнечаных на працягу стагоддзяў тапілі ў віне сваё гора, стараліся забыць аб сваіх пакутах, а багатыя «бліжнія» вякамі грабілі і ўцягвалі іх у бездань гора і галечы. Царква ж не ўтрымлівала і не ўтрымлівае людзей ад п'янства.

Былы веруючы Павел Косак успамінае: «Я сустракаўся з непрыстойнымі ўчынкамі з боку аднаверцаў. У Слуцкім раёне маладая баптыстка нарадзіла ад старога прапаведніка. У Мядзельскім раёне баптысты мужчыны і жанчыны пакінулі свае сем'і і сышліся паміж сабой. Значыць, вера ў бога, нават самая глыбокая, не робіць чалавека лепшым».

Не робіць гэтага і біблія. У «Слове божым» многа прыкладаў палавой разбэшчанасці і насільнага разбурэння сям'і. Каб пераканацца ў гэтым, дастаткова ўзяць другую кнігу царстваў.

Калі закранаць пытанне вайны і міру, то тут справы яшчэ горшыя. У другой кнізе царстваў, у 12-й главе, 29 і 31 верш чытаем: «И собрал Давид весь народ, и пошел к Равве, и воевал против нее, и взял ее... А народ, бывший в ней, он вывел и положил их под пилы, под железные молотилки, под железные топоры, и бросил их в обжигательные печи. Так он поступил со всеми городами аммонитскими».

Пасля гэтых радкоў міжволі ўспамінаецца другая сусветная вайна. Колькі слёз, гора прынеслі нашай зямлі фашысты! Аднак, як ні абсурдна, свае антычалавечыя злачынствы гітлераўцы апраўдвалі бібліяй. У гэтай сувязі варта прывесці расказ былога баптыста Ігара Карповіча: «У гады фашысцкай акупацыі на малітоўныя сходы баптыстаў у вёсцы Лахва часта прыходзіў адзін немец з нейкай ваенна-будаўнічай арганізацыі, які называў сябе баптыстам. На сходах быў ён вельмі актыўным: маліўся, спяваў, ахвотна ўступаў у размовы, ведаў добра біблію. Даводзілася і мне з ім гутарыць на розныя біблейскія тэмы.

І вось аднойчы, заўважыўшы ў яго на пальцы персцень з відарысам чалавечага чэрапа і дзвюх касцей, складзеных накрыж, я спытаў, як гэта можна сумясціць з верай у бога, з запаведдзю «не забі». І пры гэтым спаслаўся на біблію, дзе сказана, што нас, веруючых, аб'ядноўвае «адзін гасподзь, адна вера, адно хрышчэнне».

Ен паглядзеў на мяне пагардліва і гаворыць: «Вы, рускія баптысты, наіўны народ і біблію не зусім правільна разумееце. Яна дазваляе чалавеку рабіць усё: забіваць, гвалтаваць, грабіць, спальваць. Важна толькі не ўпусціць момант раскаяння. Разбойніку, павешанаму на крыжы разам з Хрыстом, як толькі ён раскаяўся перад ім у сваіх злачынствах, тут жа было даравана і яго прынялі ў царства нябеснае».

А хіба не ўзносяць богу малітвы тыя, хто аддаў загад скінуць бомбы на лівійскіх дзяцей, хто пралівае кроў у Ліване? У Злучаных Штатах прэзідэнт, перш чым заняць сваю пасаду, прысягае на вернасць богу. Пад прыкрыццём яго імені амерыканскія імперыялісты пагражаюць народам, якія хочуць самі вызначаць, як ім жыць, спрабуюць трымаць у страху ўсю планету.

Як бачым, рэлігія не збаўляе грамадства ні ад п'янства, ні ад амаральных паводзін, ні ад войнаў. Наадварот, у многіх выпадках яна насаджае і апраўдвае гэтыя страшныя заганы. Атэістычная прапаганда заклікана збавіць веруючых ад бескарысных і шкодных ілюзій на ўяўнае, райскае шчасце ў замагільным свеце. Яна дапамагае трапіўшым у рэлігійныя цянеты знайсці шчасце і сэнс у жыцці.

Я. ЧЫНІКАЙЛА,
былы прапаведнік, студэнт
універсітэта.

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

Цана 2 кап.
Мінская паліграфічная фабрыка «Чырвоная зорка» МВПА імя Я. Коласа.
22 кастрычніка 1987 г.
Зак. 1591.

220080, Мінск-80, УНІВЕРСІТЭЦКІ ГАРАДОК, ВУЛ. БАБРУЙСКАЯ, 9, ПАВЕРХ 4, ПАКОІ 74-75.
ТЭЛЕФОН 20-68-27.

В. а. рэдактара
З. А. АЛЯШКЕВІЧ.